

Det skotske Agerbrug ved Tangaagaard.

(Af Jægermester F. Sehested til Stamhuset Broholm ved Svendborg.)

Man er uden tvivl enig i, at det skotske Agerbrug er fortrinligere end det danske. Det vilde altsaa være ønskeligt at skotsk Agerbrug indførtes i Danmark, dersom det, overført paa dansk Grund eller i danske Forhold, fremdeles vilde beholde sine Fortrinligheder, uden at møde saadanne Vanskeligheder, at Værdien af det Fortrinlige derved gik tabt.

Dette „dersom“, dette Spørgsmaal, det er det, der staaer os i Veien. Ved Raisonnementer frem og tilbage kommer man ikke til Afgjørelsen. Derimod kan man komme det nær, naar man kan paapege et Exempel paa, at skotsk Agerbrug drives med Fordeel i Danmark.

I den Overbeviisning, at det kan lade sig gjøre, naar Sagen bliver rigtig ledet, men uden at gaae ud fra, at jeg netop skulde være den, der skulde kunne ramme det Rette, vil jeg gjøre Proven. Lykkes det, saa er Beviiset der, og lykkes det ikke, saaer jeg maaskee flere Tusinde Rdlrs Tab, saa har jeg offret dem i en mægtig Sags Interesse. Lykkes det mig ikke, saa er det derved ingenslunde beviist, at det ikke kan lykkes for Andre, — jeg falder da kun i Bresken, og mine Estermænd kunne gaae frem med mere Sikkerhed og undgaae meget af det, der havde fordærvet mig Sagen.

Hvad enten det altsaa gaaer mig godt eller ikke, saa skal det komme Andre tilgode. Men dertil hører en freidig, aaben-

hjerlig, fuldstændig Beretning fra først til sidst om Alt, hvad der passerer, baade Ondt og Godt, alle Feilene med, uden Sky for den Critik, der føres af dem, der mene at forstaae Tingene bedre, medens de dog ikke selv ville begynde.

Man vente ikke, at jeg vil fremvise en Mønstergaard; nei langt fra! Jeg betragter Tingen saaledes: Jeg kjender ikke de Hindringer, der kunne møde, og som kun Erfaring kan vise mig, saa naar jeg vover mig ud, saa er det ikke for at vise en smuk Seilads, men snarere for at lede Skjærene op med Fare for Forliis, saa at Andre kunne vogte sig for det, som jeg stødte paa.

Det meest Charakteristiske ved skotsk Algerbrug er Roedyrning og Dvægsedning, med alt hvad dette medfører, saasom stærk Gjødeevne, ingen Brak o. s. v. Forøvrigt varieres der intet Sted saameget efter Omstændigheder og Conjunctioner, som i Skotland; og derfor, naar jeg siger, at jeg, gaaende ud fra, at skotsk Algerbrug med Fordeel kan indføres i Danmark, vil gjøre Forsøget, saa maa det forstaaes derhen, at min Opgave er at modificere det skotske Algerbrug saaledes, at det passer med danske Forhold.

Til den Prøve, jeg vil anstille, agter jeg at anvende 115 Edr. Land, deelt i 7 Marker, hvori dyrkes:

1. Roer.
2. Byg.
3. Klover.
4. Græs.
5. Græs med Halsbrak for det første.
6. Hvede.
7. Havre.

Med Staldgjødning gjødes til Hvede og Roer, med Compost til Klover. Der draines. Der føres ingen Huusholdning, men Gaarden drives ved gifte Karle, som boe i dertil indrettede Leiligheder. Græsningen benyttes efter Omstændighederne saaledes, at der ingen Piger behøves at holdes (for Simpelhedens Skyld); Dvægsedning drives om Vinteren.

Det er en meget slem Banstørelighed for mig, at jeg ikke strax har en ordnet Gaard at begynde med. Jeg maa begynde med 55 Tdr. Land og siden strabe Resten sammen af flere Stykker, som hvert er i sin Drift uden Bygninger og uden Besætning; det bliver temmelig Nybyggeragtigt. De første Aaringer kan jeg kun gjøde meget smaat, og Jorderne kunne ikke være i Skif til den Sæd, der maa bydes dem, men sætter jeg ikke snarest muligt, om det endog maa forceres, den Drift igang, paa hvilken det kommer an, men venter til jeg faaer Alt ordnet til at modtage den, saa gaaer der mange Aar hen før jeg faaer begyndt, og saa bliver jeg maastee ikke færdig. Tiden er kostbar.

Her følger Beretning om den lille Begyndelse, jeg gjorde forrige Aar.

Den 1ste August 1854 overtog jeg Tangaagaarden for egen Regning*). Den bestod dengang af en Bondeggaard, hvortil der var 55 Tdr. Bløieland.

Eiendommens Grundcapital (den Værdi, som ved det aarlige Udbytte skal forrentes) var følgende:

1854

1ste August. 55 Tdr. Land ret god, stærk brugt Jord med meget simple Bygninger uden Besætning og Inventarium og kun tildeels med Sædeforn, à 240 Rd. pr. Td.	
Land	13,200 Rd.
Besætning (4 Heste)	480 Rd.
Inventarium	72 -
	552 -
	Salt . . . 13,752 Rd.

Driften havde i Almindelighed været:

1. Brak.
2. Raps.
3. Vintersæd.
4. Byg.

*) Det var mig om at gjøre, allerede det første Aar at faae nogen Rocaavl, hvorfor jeg havde tilafforderet mig Raadigheden over Gaardens Heste fra Mai.

5. Urter.
6. Havre ublagt med
7. Klover.
8. Græs.
9. Græs.

Men i de senere Aar havde Jorden endog afgivet 6 Halme af 9 Marker, saa den var stærk medtaget.

I 1854 var den besaaet saaledes:

Med Raps	4	Tdr. Land.	
- Hvede	2	-	—
- Rug	6	-	—
- Byg	6	-	—
- Havre	6	-	—
- Urter	2½	-	—
- Byg	2	-	—
- Kartofler	½	-	—
- Klover.	5	-	—
- Græs	14	-	— , hvoraf

de 6 Tdr. Land af Græsmarken havde været bestemt til Brak.

Desuden var der besaaet 7 Tdr. Land dels med Byg, dels med Havre og Urter, men istedetfor disse 7 Tdr. Land bliver opført med Roer . . . . . 7 - —

Jalt . . . 55 Tdr. Land.

Da det nemlig var om at gjøre, hurtigst muligt, at faae begyndt med nogen Roearv, og Gaarden ikke skulde modtages før August, saa bortbyttede jeg Avlen paa ovennævnte 7 Tdr. Land til Broholm, imod af Broholms Areal at dyrke 7 Tdr. Land med Roer for Tangaagaard.

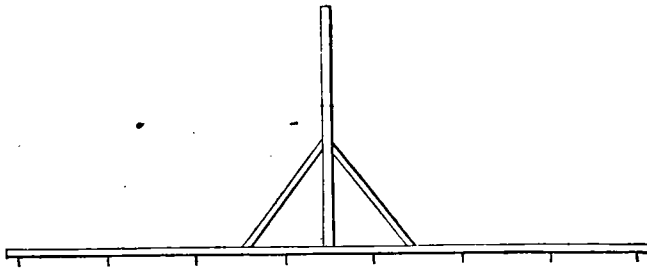
Ogsaa i andre Maader kan denne Roearv siges at være forceret, thi da den Beslutning blev taget at benytte det nævnte Areal til Roer, var det ikke forberedt dertil; det var nemlig 3 og 4 Mars Leie, som var fældet ud paa Vinteren. Den 7de Mai blev det harvet i den Tanke at besaae det med Havre,

men samme Dag blev Bestemmelsen taget at saae Roer deri. En halv Snees Dage efter blev det pløiet temmelig dybt.

Fra den 20de Mai anvendtes Gaardens 4 Heste til at harve det saavel med danst som med svensk Harve, kjøre en stor Mængde opreven Græsrod af, samt kjøre Gjødning derpaa.

Al denne spredtes en lille Deel paa den flade Jord, som opfuredes i Driller over Gjødningen; men Størstedelen af Marken opdrilledes først, hvorefter Gjødningen lagdes i Furerne og Drillerne kvoedes hen over den. Der var ikke mere Gjødning for Haanden end til 12 Læs pr. Td. Land.*)

Tilsaeningen blev endt den 5te Juni paa $1\frac{1}{2}$ Td. Land nær, der var saa gjennemgroet, at det endnu maatte bearbejdes en 14 Dages Tid, hvorpaa det blev beplantet. Besaaeningen udførtes paa Drillerne i Huller af 11 Tommers Afstand for Størstedelen af Frøet, og 9 Tommer for Kaalraberne. Disse Huller blev gjort med en Markør, der seer saaledes ud.

Det Frø som blev saaet var af:

Lange, røde og gule Runkelroer, hvis Frø blev udblødt.
Hvide, runde Turnips.

*) Det bemærkes, at disse 84 Læs Gjødning, som blev lagt paa Broholm's Jord fra Langaagaarden, vil Langaagaarden faae tilbage fra Broholm til Benyttelse i 1856, thi vel fik Langaagaarden Noeafgroden efter denne Gjødning, men paa den anden Side indavlede Broholm den Vaarsæd, som vorede paa ovennævnte 7 Tdr. Land af Langaagaarden.

Forbedret stotst gul Turnips, med rødlig Overdeel.
 Aberdeen, gule Turnips, hvid, rund med grøn Overdeel.
 Kaalraber.

De saae de Roer leed i Begyndelsen saameget af Tørre og Jordblopper, at det i lang Tid var tvivlsomt om de ville blive til noget. En stor Mængde gif bort, og maatte, skjøndt seent, erstattes med en stærk Efterplantning. Rensning foretoges ved Hestehaffe imellem Raderne og ved Lugning imellem Planterne. Det er naturligt, at Jord, der ikke havde kunnet være bedre forberedt, frembød mange Vanskeligheder ved Lugningen og Rensningen, saa at denne ikke kunde holdes i den Orden som Roer ellers fordre.

Fra den 2den til den 11te Novbr. bleve Roerne tagne op, og i Nærheden af Gaarden sat i Batterier; disse vare $3\frac{1}{2}$ Allen brede (den Plads som Roerne indtog) og paa Bunden af dem langs ud af Midten var anbragt et Trækjul $\frac{1}{2}$ Allen høit, ved sammenslaaede Stænger efter hosstaaende Figur.

Fra denne Abning blev paa hver 5 Allen sat en lang Halmkjærø op igjennem Roerne.

Den 12te Novbr. var det blevet saa stærk Frost, at Roerne paa $\frac{1}{2}$ Td. Land ikke kunde optages, selv om man anvendte temmelig stærk Kraft paa dem; da senere, efter en 14 Dages Tid, Løveiret indtraf og Jorden var bleven optøet, førtes disse Roer ind den 5te og 6te Decbr. til Dvæget, uden at have lidt nogensomhelst Skade.

4 Tdr. af disse Roer bleve for Forsøgets Skyld sat i Kule og brugtes uskadte om Foraaret.

Der avledes 730 Tdr.

Nagtet dette ikke var halvt saameget, som man under almindelige Omstændigheder kan vente, og kun henimod Trediedelen

af det, som jeg pleier at avle ved Broholm, saa var det dog meer end jeg havde troet at faae paa den saa slet berebte, lidet gjødede Jord, især efter at Tørre og Jordlopper var falden paa, og da Esterplantningen ikke ret vilde lykkes, især fordi den kom temmelig sildig, uagtet hver Plante blev vandet.

Det er værd at lægge Mærke til, at de høide, runde Turnips trivedes omtrent ligesaagodt som paa almindelig vel tilberedet Jord, men at derimod Runkelroerne vare meget simple.

Avlen og dens

Besaact med.	Besaact.		Folde.		Avl.		Kjøbt Ldr.	Summa.		For:			
	Ldr. Land.	Ldr. eller Læs pr. Ld. Land.	Ldr. eller Læs Ld.	Sf.	Sfpr.	Lil							
						Udsæd.				4 Heste o 4 Stude			
		Ldr.	Ldr.	Sf.	Sfpr.	Ldr.	Sf.	Ldr.	Sf.	Ldr.	Sf.		
Raps	4	c. 13	54	5	.....	54	5	.....	.....	.....	.....		
Rug	6	- 9	55	6	.....	55	6	3	4	.....	.....		
Hvede	2	- 12	24	2	12 1	36	3	11	1	.....	.....		
Byg	8	- 11½	94	6	2	96	6	10	2½	.....	.....		
Havre	6	- 12	73	7	33 5	107	4	21	6	80	2		
Hoer	7	- 104½	730		.....	730		.....	.....	.....	.....		
Erter	2½	- 10	25		1 3½	26	3½	1	.....	.....	.....		
Kartofler ...	½	- 50	25	5	.....	25	5	2	.....	.....	.....		
		Læs	Læs			Læs					Læs		
Kløver	5	- 3	15			15	.....	.....	.....	.....	6		
Græs	14												
Biffer	.....	.....	.....	.....	3	.....	3	.....	3	.....	.....		
Salt ..	55												
					Betalt med								
					Rdr. β.								
					304 95								

Græsningen fra 1ste August, hvoraf en Deel blev halvbrakke
 De forhaandenværende Omstændigheder berettigede ikke til
 særdeles gunstig.

Anvendelse.

brug.					Til Dvæg, som sælges.	Solgt.		Penge.		Beholdning af Korn.	
Driften.						16 Stfr. Fedes- væg.	Ldr.	Rblr.	ß.	Ldr.	Skpr.
Udgitte Lje- neskekarle.		Lærstelen. in natura.		Abstilligt.							
Ldr.	Skpr.	Ldr.	Skpr.	Skpr.		Skpr.				Ldr.	Skpr.
.....	.....	.....	.....	.....	.....	54	5	573	54		
11	2	3	4	5½	.....	34	4	253		2	2¼
.....	.....	1	4	.....	.....	23	6	260	48		
7	4	5	7¼	6½	45	25	5	133	12	1	5
.....	.....	4	5	7	.....						
.....	.....	.....	.....	.....	730						
.....	.....	1	4½	1	.....	24	5	160	6		
.....	.....	.....	.....	.....	.....	23	5	47	24		
Læs					Læs						
3					6						
								1427	48		
					Skulle	Kjøbt for		304	95		
					Producter ere	Rest ..		1122	49		
					udgjorte i			475	50		

benyttedes af Hestene, nogle Huusmænds-Kvæ o. desl.

rente en saa god Vbl — over 11 Fold — den maa ansees for

I Efter sommeren indrettedes en Deel af den gamle Bondegaard's Bygninger til Beboelse for 4 gifte Karle, den ene saaledes, at Forvalteren foreløbig kunde beboe den, og endvidere indrettedes en interimistisk Fedestald, der var af meget simpel Bestaffenhed, da den kun skulde benyttes den Vinter; navnlig var den fold og utæt.

Først i November indfattedes 12 unge Tyre og 4 gl. Køer, opkjøbte for 454 Rd. 48 β . Af disse døde en Tyr den 2den Februar, de øvrige solgtes fornemmelig i Begyndelsen af Marts, saa man kan regne, at de have staaet 16 Uger;

de solgtes for . . . . . 930 Rd. 2 β .

Indkjøbsprisen var . . . . . 454 Rd. 48 β .

de have ædt 45 Tdr. Byg à 5 Rd. 225 - - -

og circa 6 Læs Hø à 5 Rd. . . 30 - - -

Jalt fradraget med 709 - 48 -

bliver Overtud 220 Rd. 50 β ,

hvilket Overtud høves for de til Fedningen anvendte 730 Tdr. Køer, og ifølge hvilket Køerne ere udgjorte i 29 β . pr. Td.

For Røgten er Intet beregnet, da Gjødningen antages at have vundet i Værdi mere end Røgten var værd. Dette Resultat maa ansees for ret tilfredsstillende i Betragtning af Staldens og den hele Indretnings simple Tilstand, samt af, at den Tyr, der døde, havde staaet i 3 Maaneder, hvorved tabtes cirka 55 Rd., hvilket udgjør 7 β . for hver Td. Køer, der altsaa uden dette Uheld vilde have været udgjort i 36 β . pr. Td.

Fedefeatureerne veiedes 3 Gange og var deres Vægt følgende:

Nr.	Vægt		
	28de Novbr.	9. Jan. 1855.	9. Febr. 1855.
1.	Tyr . . . . 17 Lpd. 4 $\mathcal{H}$.	21 Lpd. 8 $\mathcal{H}$.	24 Lpd. 12 $\mathcal{H}$.
2.	do. . . . . 24 - 10 -	27 -	31 - 4 -
3.	do. . . . . 35 - 11 -	38 - 10 -	død.
4.	do. . . . . 28 - 9 -	34 - 6 -	36 - 11 -
5.	do. . . . . 47 -	50 - 4 -	54 - 12 -
6.	do. . . . . 35 - 4 -	41 - 13 -	46 - 7 -
7.	do. . . . . 29 - 1½-	32 - 12 -	37 - 6 -

Nr.	28de Novbr.	9. Jan. 1855.	9. Febr. 1855.
8.	Tyr. . . . . 37 Epd. 10 M	43 Epd. 13 M	46 Epd. 2 M
9.	do. . . . . 31 - 11 -	38 - 1 -	42 - 11 -
10.	do. . . . . 23 - 5 -	30 - 1 -	35 - 3 -
11.	do. . . . . 29 - 7 -	37 - 4 -	43 - 5 -
12.	do. . . . . 24 - 3 $\frac{1}{2}$ -	29 - 6 -	32 - 4 -
13.	Ko . . . . . 47 - 8 -	52 - 10 -	} Solgte.
14.	do. . . . . 41 - 3 -	43 - 12 -	
15.	do. . . . . 36 - 9 $\frac{1}{2}$ -	38 - 10 -	
16.	do. . . . . 41 - 15 -	43 - 6 -	
Salt . 530 Epd. 15 $\frac{1}{2}$ M		603 Epd. 4 M .	

Imellem de 2 første Veininger var 6 Uger og i den Tid have de tiltaget hver 12 $\frac{1}{3}$ Pb. om Ugen, imellem 2den og 3die Veining var 4 Uger og i den Tid tiltog de 16 $\frac{1}{6}$ Pb. hver om Ugen.

Det maa bemærkes, at naar en mager Ko har taget et Epd. paa sig, saa har den ikke alene vundet et Epd. , men hele dens vrrige Vægt har forholdsvis vundet i Værdi.

Fodermetoden var følgende:

Morgen	{	kl. 6 langt Straa.
		- 7 $\frac{1}{2}$ kogte Koer med Byggrudt og Haffelse.
Middag	{	- 8 $\frac{1}{2}$ Haffelse med raa Koer.
		- 11 $\frac{1}{2}$ Hø og Vand.
Aften	{	- 1 kogte Koer med Byggrudt og Haffelse.
		- 4 Haffelse med raa Koer.
	{	- 6 kogte Koer med Byggrudt og Haffelse.
		- 8 $\frac{1}{2}$ langt Straa (Ratsfoder).

Byggrudten gaves kogt som Velling.

Gjøbningen behandlede med den største Omhyggelighed og foruden den egentlige Gjøbning, samlede en ikke ubetydelig Compostmødding, som sammenførtes Lagvis af Rapsfoder, Hestegjøbning, Dynd og gammelt brugt Foder, saasom Hæstækninen etc. Denne Compostmødding lagdes ved Siden af den egentlige Mødding, og alle de flydende Vædster, som udgif fra denne, Staldene og Rendestenene i Gaarden, bleve ført hen

til denne, og stadig overøst Compostmøddingen. Den blev i Slutningen af Mai flukket om.

I Efteraaret 1854 besaaedes 10 Tdr. Land med Hvede og 3½ Tdr. Land med Rug, de 4 Tdr. Land med Hvede efter Rapsen og de 6 Tdr. Land gammelt Græsland, som først pløiede i de første Dage i August, efterat Gjødningen var udført, men da der kun fandtes ubetydelig Gjødning, kunde kun gives 16 Læs pr. Td. Land; Rugen, som saaeedes paa meget let Sandjord, maatte nøies med gammelt Foder til Gjødning, som henstod fra den forrige Gaardbrugers Tid.

I Efteraaret 1854 lagde jeg til Tangaagaard af Broholms Hovedgaard . . . . . 19 Tdr.

og af anden Jord . . . . . 9 —

Tilsammen . 28 Tdr.

saat Gaarden, som var . . . . . 55 —

nu udgjør . . . . . 83 Tdr. Land.

Hovedgaardsjorden var af Broholms mindst gode Jord. 17 Tdr. deraf uden Bygninger anslaaes til 240 Rd. pr. Td. Land. De øvrige 2 Tdr. Land samt de 9 Tdr. Land Bøndejord var simpel Sædjord, ligeledes uden Bygninger; den anslaaes til 150 Rd. pr. Td. Land, som ialt udgjør en Værdi af 5,730 Rd., der blive at lægge til Gaardens Grundcapital. *)

Befætningen af Trædyr blev paa samme Tid forøget med 4 Stude.

Foreløbig inddeelttes Jorderne i 7 Marker og Driften bestemtes saaledes:

Nr. 1.	Wintersæd gjødet	12	Tdr.	Land.
- 2.	Havre	12	-	—
- 3.	Koer gjødet	12	-	—
- 4.	Byg, udlagt med Klover og Græsfrø.	11	-	—
- 5.	Græs	11	-	—
- 6.	Slet	11	-	—
				<hr/>
				69 Tdr. Land.

*) Gaardens Areal vil fremdeles blive forøget.

	Transp. 69 Tdr. Land.	
Nr. 7. Græs med Halvbrak	9	—
	<hr/>	
	78 Tdr.	
De tiloversblevne	5	ere
henlagte: til de faste Karles Brug 1 Td. Land,		
samt til Forsøg, Staldfodring, Kartofler o. dsl.		
	<hr/>	
	83 Tdr. Land.	

For paa een Gang at komme i Drift maatte 3 Mars gammel Leie benyttes saavel til Byg, som til Havre. Jorden fældedes fra 7de til 21de December.

Den derpaa følgende Vinter benyttedes til at slæbe Grundsteen, Soffelsteen, Gruns, Kalk, Tømmer, Lægter, Muursteen etc. etc. til en ny Gaards Bygning, som skulde opføres den kommende Sommer. Men da al Kjørselen ikke kunde tilendbringes i Vinterens Løb, maatte en ikke ubetydelig Tid af Foraaret og Sommeren 1855 anvendes i Bygningens Tjeneste, hvorved Gaardens Marker gif glip af den bedre Behandling, til Fordeel for Byggearbeidet, der fremfor Alt maatte passies, for at Gaarden kunde fuldendes den Sommer, saaledes at den kunde tages i Brug i Efteraaret.

Drainingen passer det ikke godt at foretage her om Sommeren, da der ingen Heelbrak er; Vinteren er derfor bestemt dertil. Den vedvarende Frost forhindrede Drainingen i forrige Vinter. *)

Bygmarken blev udlagt med Klover og Græsfrø og dertil valgte jeg — ifølge en Meddelelse i Tidsskrift for Landoekonomie, 2det Bind 1ste Hefte, om de Klover- og Græsarter, som egue sig bedst for 2 eller 3-aarige Græsmarker (af Transactions of the Highland and Agricultural Society of Scotland) Pag. 65:

---

*) Jeg er saa heldig at kunne draine 2 Marker i denne Vinter, Februar, Marts og April 1856.

pr. Td. Land.

Cynosurus cristatus	2	Pd.
Dactylis glomerata	2	-
Festuca duriuscula	2	-
Lolium italicum	8	-
Lolium perenne	9	-
Trifolium pratense	2	-
Trifolium pratense perenne	2	-
Trifolium repens	4	-

Ialt . . . . 31 Pd. pr. Td. Land.

Det vil nu vise sig hvorvidt en saadan Blanding egner sig for vore Forhold. De to Principer, som derved gjøre sig gjældende: en stærkere Udsæd af Frø, og en forholdsviis mindre Anvendelse af Kloveren forekomme mig at være hensigtsmæssige. Skade at Jorden ikke kunde være ordentlig forberedt. Den blev pløiet som Leie i December og kunde senere ikke behandles før i Mai, saa at dersom Græsarten viser sig slet, bør man derfor ikke fordømme denne Frøblanding som ikke passende for vore Forhold.

Roemarken, som om Efteraaret var pløiet før Frostens Indtrædelse, bestod fornemmelig af den Jord, hvori der havde været Rug og Byg. Jorden blev behandlet om Foraaret og Gjødning udført paa 4 Tdr. Land, som strax spredtes paa sædvanlig Viis og nedpløiedes. 2 Tdr. Land gjødedes ved at opsure Jorden, lægge Gjødningen i Furerne og fløve Furerne tilbage over Gjødningen. Disse 6 Tdr. Land fik ialt 71 Læs Stalbgjødning. Til de andre 8 Tdr. Land gjødedes med 2046 Pd. suur phosphorsuur Kalk, samt 20 Tdr. Patentgjødning. Denne Gjødning forbeeltes saaledes, at 3 Tdr. Land fik 1200 Pd. suur phosphorsuur Kalk, andre 3 Tdr. Land fik 846 Pd. samt 10 Tdr. Patentgjødning, og 2 Tdr. Land fik 10 Tdr. Patentgjødning.

Frøet saædes paa de opsurede Driller i Huller ligesom forrige Aar ved Hjælp af en Markør. Den langvarige Frost

havde stude Sædetiden (for Korn) ud, den forlængedes ved det stærke Arbejde, som Behandlingen af vinterfældet Grønjord baade til Byg og Havre fordrede, og baade Korn- og Roedyrningen lede under Bygningsarbeidet.

Koerne saaedes fra den 4de til den 22de Juni. Jeg spaaede strax ilde derom; thi jeg har gennem flere Aar bemærket, at skal saa silbig Saaening lykkes, saa skal der ikke alene indtræffe et gunstigt fugtigt Veir; men saa maa Behandlingen i andre Maader være mere omhyggelig og energisk, end man kan gjøre Regning paa at faae udsørt. Der saaedes:

Røde Runkelroer.

Kaalraber.

Forbedret stofft guul Turnips med rød Overdeel.

Hvide, runde med grøn Overdeel.

Aberdeen gule med rød Overdeel.

Hvide runde Turnips.

Ved Regnskabsaarets Slutning — den 1ste August — var det tydeligt, at Koerne vare saaede for silbigt; thi de først saaede stode meget bedre end de sidst saaede.

Naar det hedder i Beretninger fra England, at det er tidstnok at saa i Juni, saa maa man erindre, at Climaet der er et andet end her.

Halsbrakmarken bestod af 6 Tdr. Land 3 Mars Leie og 6 Tdr. Land 1 Mars Kløver. Det Hele stod til Slet og der avledes 30 Læs Hø.

Den 31te Juli toges denne Mark under Behandling med Gjødningskærjel og Fældning.

Regnskab over Tangaagaard

fra 1ste August 1854 til 1ste August 1855.

(En Deel af Udgiften naaer fra 1. Mai 1854.)

Indtægt.

For solgte Kornvarer . . . . . 1427 Rd. 48 f.

Kjøbt Korn for . . . . . 304 - 95 -

1122 Rd. 49 f.

	Transp. 1122 Rd. 49 §.	
For solgt Fedeqvæg	930 Rd.	2 §.
Til Indkjøb af Qvæget	454 -	48 -
For de til Qvæget anvendte Varer havest altsaa	475 -	50 -
For Arbejde ved den nye Bygning	212 -	32 -
Abskilligt	5 -	48 -
Contant Tilskud	29 -	10 -
	<u>1844 Rd. 93 §.</u>	

Udgift.

Forvalteren	200 Rd.	· §.
Folkelønninger	111 -	72 -
Bedligeholdelse af Hestebesætning, hvorunder		
Beslag og Guur	14 -	2 -
Inventarium	43 -	29 -
Tærkning (er udført for Korn)		
Arbejde ved Gjødning	24 -	80 -
Hegn og Grøstearbejde	20 -	6 -
Korn-, Hø- og Raps høst	91 -	28 -
Koehøst	26 -	9 -
Koefrø, Koedyrkning (saa at sige for 2 Aar)	145 -	33 -
Kløver- og Græs=Frø	49 -	54 -
Bygningsreparation	2 -	50 -
Brændeviin	31 -	63 -
Abskilligt (hvorunder findes Udgifter til Hæs- indkjørsel, Koefogning, Koebatterier, Skov- ning, Brændeskjæring, Kornrensning o. s. v.)	99 -	52 -
Skatter (hvorunder Tiender, Assurance og Communeskat)	213 -	14 -
Koefrø	49 -	20 -
Huusholdning (før Indretning med de gifte Folk kom i Stand)	81 -	66 -
Kunstig Gjødning	90 -	83 -
Det Overskud, som Gaardene skulde give for at forrente sig med 4 pCt. af dens Grund- capital 13,752 Rd.	550 -	8 -
	<u>Salt . . 1844 Rd. 93 §.</u>	

Gaarden har altsaa omtrent dækket sin Grundcapital. Med saa høje Kornpriser forlanger man naturligtviis betydeligt mere af et Avlsbrug, der er i god Gang, men denne Gaard maa de første Aar lide under en besværlig Driftsforandring, og for dette Aar maa erindres, at en Deel af Udgifterne have omfattet $\frac{1}{2}$ Aar.

Endvidere udgivet som falder paa Grundcapitalen:

Indtægt.

Contant Tilskud . . . . . 8946 Rb. 53 $\frac{1}{2}$.

Udgift.

Forsøgelse af Besætningen	310 Rb.	" $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.
og Inventarium	456	- 38 -
Med Modtagelsen af Gaarden betalt for det mere Sædekorn o. desl., der var nedlagt, end den gamle Overleveringsforretning betingede, og som herefter vil tilhøre Gaarden	169	- 88 -
For at indrette den gamle Gaard til Familieleiligheder for Tjenestekarlene	200	- 61 -
Til den nye Bygning, som ved dette Regnskabs Afslutning var under Arbeide	2079	- 58 -
For 17 Tdr. Land ret god Hovedgaardsjord og 11 Tdr. Land (hvoraf 2 Tdr. Hovedgaardsjord) simpel Sandjord, alt uden Bygninger og Besætning, à 240 Rb. og 150 Rb. pr. Td. Land	5730	- " -
<u>Talt .</u>		8946 Rb. 53 $\frac{1}{2}$.

Eiendommens Grundcapital.

(Den Bærdi, som ved det aarlige Udbytte skal forrentes) er følgende:

1854. 1ste August var den . . . . . 13,752 Rb. " $\frac{1}{2}$.
 Fra 1ste Aug. 1854 til 1ste Aug. 1855.

Efterat Grundcapitalen ifølge Regnskabet

	Transp. 13,752 Rb.	-	-
er forrentet med 550 Rb. 8 $\frac{1}{2}$, er der ved Gaar-			
dens Bedrift optaget	29	-	10 -
Forøgelse af:			
Besætning.	310	-	" -
og Inventarium	446	-	76 -
Ved Modtagelsen af Gaarden betalt for			
det mere Sædeforn o. besl., der var neblagt			
end den gamle Overleveringsforretning betingede			
og som herefter vil tilhøre Gaarden.	169	-	88 -
For at indrette den gamle Gaard til Fa-			
milleleiligheder for Tjenestekarlene	200	-	63 -
Til den nye Bygning, som ved dette Regn-			
skabs Afslutning var under Arbejde	2079	-	58 -
For 17 Tdr. Land god Hovedgaardsjord			
og 11 Tdr. (hvoraf 2 Td. $\frac{1}{2}$ Hovedgaardsjord)			
simpel Sandjord, alt uden Bygning og Be-			
fætning, à 240 og 150 Rb.	5730	-	" -
1ste Aug. 1855 var Gaardens Grundcapital 22,718 Rb. 7 $\frac{1}{2}$.			

Broholm, i Marts 1856.